

حماسه تاریخی
مشهد اردهال

ترجمه و تالیف از
زندگانی علی بن امام محمد باقر (ع)

مجید زجاجی مجرّد

زجاجی مجرد، مجید، ۱۳۴۲ -
حماسه تاریخی مشهد اردهال شرح تحلیلی از زندگانی علی بن امام
محمدباقر(ع) / مجید زجاجی مجرد. -- تهران: نشر سبحان، ۱۳۷۸.
۱۹۱ ص: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی).

ISBN 964-5978-33-5:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه: ص. ۱۷۱ - ۱۷۵.

چاپ دوم.
۱. سلطانعلی بن محمد(ع) -- سرگذشتنامه. ۲. مشهد اردهال (کاشان).
۳. عنوان.

۲۹۷/۹۸۴
ز ۳۶۴۳

BP۵۳۱۵/س۸
۱۳

م ۷۸ - ۲۶۰۱۷

کتابخانه ایر

نشر

۱. میدان امام حسین (ع)، خیابان خواجه نصیر، از تقاطع خیابان شهید مدنی، کوچه شهید داستانبور، پلاک ۶ تلفن: ۷۷۵۳۹۲۴۶ - ۶۳۹۰۹۰۹ / فکس: ۷۷۶۴۴۱۸۳
۲. انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه نوروز، پلاک ۱۸ / فکس: ۶۶۹۵۲۹۴۸

◀ حماسه تاریخی مشهد اردهال

◀ تألیف: دکتر مجید زجاجی کاشانی

▶ ناشر: نشر سبحان

▶ تعداد: ۱۰۰۰ جلد

▶ نوبت چاپ: هشتم ۱۳۹۲

▶ چاپ و صحافی: سازمان چاپ ۱۲۸

▶ شابک: ۵ - ۲۳ - ۵۹۷۸ - ۹۶۴ / 5 - 33 - 5978 - 964

امتیازات چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

متن اجازة روایت (در صفحه ۱۰۰ آمده
است) برای مؤلف کتاب از حضرت آیه الله
سید عزیزالله حسینی امامت کاشانی فرزند
حضرت آیه الله العظمی امامت کاشانی و از
نوادگان حضرت آیه الله العظمی ملا
حبیب الله شریف کاشانی می باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء
والمرسلين وعلى آله الهاديين المهديين واللجنة الدائمة

أهلبت و بعد فان جناب الفاضل الميام ذخر الأيام العظام

الأيام في محبته زجاجي دامت توفيقاته مولف هذا الكتاب المتعلق
في ترجمته إرسلنا على بن الإمام محمد الباقر عليه السلام

قد استجازني للبرهان لا سيما الإسناد من قبل الأهل الأئمة تبرئنا
أهله أن يردى على أحد من أصحابنا الإمامية بالنسبة

عن مشايخ العظام وهم تيرد ربه الحسين إلى النبي وآله الكرام

عليهم صلوات الله عليهم أجمعين والتمتع بالتحقيق والاحتياط
في الشبهات وأن لا ينسب من الدعوات في الجوهرة

سما في المجلدات والحمد لله في جميع الحالات
تمت المحقق في ١٤١٩ هـ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين واللعنة الدائمة أعدائهم أجمعين. وبعد فإن جنابنا المصطفى الميام ذخر الأيام العلامة الفهامة آقاى مجيد آقاى زجاجى دامت توفيقاته ومولانا هو الكتاب المستطاب فى ترجمة احوال سيدنا ومولينا على بن الامام الباقر عليهما السلام قد استجاز بى للرواية لاتصالا لاسناد من قبل اهل البيت الاحق تبركاً أجزته ان يروى عنى ما صحّت روايته من اصحابنا الاماميه باسناد متصل عن مشائخى العظام وهم كثيرون تربوا على الخمسين النبويين وآله الكرام عليهم صلوات الله الملك العلام و اوصيه بالتورّع والاحتياط فى الشبهات وأن لا ينسأنى من الدعوات فى الحيوه والمات سيما فى السلوات والحمد لله فى جميع الحالات.

تمته الحاطى فى ٤٤١٩١٤

الاحقر عزيز الله الحسينى امامت

[نقش مهر]

اهداء و تشکر

اهداء به امّ الائمه، شفیعة محشر، دخت نبی مکرم اسلام، همسر ولایت، حضرت فاطمة زهرا(س): بانویی که در راه حمایت از ولایت به شهادت رسید. و اهداء به ائمه هدی خاصه بقیةالله الاعظم حجة بن الحسن العسکری و به همه اولیا و امامزادگان و روح مطهر حضرت امام خمینی رهبر کبیر انقلاب و شهدای انقلاب اسلامی.

همچنین وظیفه دارم از پدر و مادر و همسرم تشکر و قدردانی نمایم که بکمکهای بی دریغ خود و فراهم ساختن زمینه تحصیل و بالاخره با دعای خیرشان برای نگاشتن این کتاب، مرا تشویق نمودند.

- ۱۵ پیشگفتار
- ۱۷ مقدمه

بخش اول:

- ۲۱ شناسنامه و اسناد معتبر درباره موجودیت حضرت شهادت علی بن محمد باقر (ع)
- ۲۳ شناسنامه علی بن امام محمد باقر (ع)
- ۲۵ اسناد معتبر در موجودیت و محل شهادت

بخش دوم:

- ۴۵ اوصاف و صفات ابوالحسن علی بن امام محمد باقر (ع)
- ۴۷ صفت اول: فرزند بلافصل امام (ع)
- ۴۸ صفت دوم: برادر امام (ع)
- ۴۹ صفت سوم: عموی امام (ع)
- ۴۹ صفت چهارم: یکی از اصحاب امام (ع)
- ۵۰ صفت پنجم: پدر زن امام (ع)

۵۲	صفت ششم: نایب خاص امام(ع) در منطقه کاشان و حومه
۵۳	صفت هفتم: رزمنده شجاع
۵۴	صفت هشتم: شهید در معرکه
۵۵	صفت نهم: امام جمعه بودن
۵۶	صفت دهم: صاحب کرامات عدیده
۵۷	صفت یازدهم: از امامزادگان معلومالنسب
۵۸	مقام و منزلت حضرت ابوالحسن علی
۵۹	فرزندان حضرت سلطانعلی
۵۹	مادر و همسر حضرت سید علی

بخش سوم:

۶۳	تاریخ کاشان و فین
۶۵	سیمای مردم کاشان و فین
۶۶	اثبات سیمای مردم کاشان و فین
۶۷	عامر بن نسر و هیئت همراه
۶۷	رؤیای صادق عامر بن ناصر
۶۸	سفیر مردم کاشان و فین می باشد
۶۹	ورود سفیر مردم کاشان و فین به مدینه
۶۹	عنایت حضرت خاتم الانبیاء(ص) به مردم کاشان و فین
۷۰	جلسه وداع در مدینه
۷۱	قریه جاسب، اولین محل ورود امامزادگان
۷۱	توقف یکماهه حضرت سلطانعلی در خاور
۷۲	قریب شش هزار نفر وارد قریه بارکرز و خاوه می
۷۳	انتظار به پایان رسید
۷۴	وظایف نمایندگی
۷۴	شهادت امام باقر(ع) و تمدید مأموریت

بخش چهارم:

۷۷	مبارزه مخالفان و عوامل حکومت با نماینده امام و شهادت حضرت سلطانعلی
۷۹	حارث زرین کفش، اولین فتنه گر

- توبیخ حارث رزین کفش و اتخاذ تصمیم ۸۰
- دشمنی با اولاد ابوتراب آشکار می شود ۸۰
- حکومت نظامی در مشهد اردهاال ۸۱
- خطیب جمعه خیر شهادت خود را می دهد ۸۱
- سی نفر از ملازمان حضرت می مانند ۸۲
- امامزاده جلیل القدر متوجه قریه خاوه می شود ۸۳
- دویست رزمنده خاوه ای آماده جنگ می شوند ۸۳
- پیروزی سپاه اسلام در جنگ اول ۸۴
- احضار رزین کفش و اتمام حجت ۸۵
- تارید آشوب کربلا تازه گردد ۸۵
- بالا آمدن برس در میدان جنگ ۸۶
- آب باریدن کلمات در میدان جنگ ۸۷
- سر سیر امامزاده جلیل القدر از تن جدا شد ۸۸
- شب شهادت با اسب ۸۸
- زبیر نراقی به جنت می رود ۸۹
- دست راست سپهسالار از تن جدا شد ۹۰
- سخنان خواجه جلال الدین ۹۱
- شهادت سفیر کاشان و فین ۹۱
- شهادت خواجه جلال الدین ۹۱
- خدعه دشمن مکار ۹۲
- عزم فرمانده لشکر بر رزم نهایی ۹۳
- شجاعت بی نظیر علی بن امام محمد باقر(ع) ۹۳
- اسب کاکل خود را به خون آن حضرت رنگین ساخت ۹۴
- شهادت آخرین گروه رزمندگان ۹۵
- شهادت خواجه ملکشاه هشتاد ساله ۹۵
- آخرین لحظه زندگی در دنیای فانی ۹۶
- سلام مرا به دوستان فین و کاشان برسان ۹۸
- فرستادن سر مقدس حضرت سلطانعلی به قزوین ۱۰۰
- زاهد بن جمال گیلانی چه کرد؟ ۱۰۰
- دفن شهدا ۱۰۰
- قتلگاه، میعادگاه عاشقان ۱۰۳

- ۱۰۳ زن باوفا
- ۱۰۴ آخرین تلاش دشمن

بخش پنجم:

- ۱۰۷ قیام اهالی کاشان و فین پس از شهادت علی بن امام محمد باقر(ع)

- ۱۱۰ وجوه شباهت حماسه اردهال با حماسه عاشورا
- ۱۱۰ دعوت
- ۱۱۱ جلسه وداع در مدینه
- ۱۱۱ دشمنی با امیرالمؤمنین علی(ع)
- ۱۱۲ نسر دادن از شهادت خود
- ۱۱۲ اخلاص یاران
- ۱۱۲ پند و اندرز
- ۱۱۳ سرانجام خون سفیران
- ۱۱۳ چشم آه
- ۱۱۴ نماز جماعت
- ۱۴ قطع دست راست
- ۱۵ جدا ساختن سر از تن
- ۱۵ فرستادن سر مقدس
- ۱۶ رسیدن یاران
- ۱۶ قیام مردم
- ۱۷ مدفن حضرت علی بن محمد باقر(ع)
- ۱۸ در سردابه چه رازی نهفته است؟
- ۱۸ کیفیت اجساد

بخش ششم:

- ۱۳ مشهد اردهال در آیینه تاریخ و جغرافیا

- ۵ مشهد اردهال، کربلای دیگر
- ۶ مشهد اردهال در شبهای جمعه
- ۷ فرزندان موسی بن جعفر(ع) در مشهد اردهال

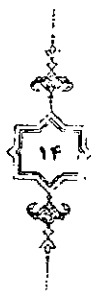
- سال ۱۴۵ هجری چه سالی است؟ ۱۲۷
- لفظ مشهد اردهال در آئینه تاریخ ۱۲۸
- اردهال در دیدگاه امیرالمؤمنین علی (ع) ۱۳۰
- اردهال در دیدگاه امام رضا (ع) ۱۳۱
- نتیجه گیری از خطبه حضرت علی و روایت امام رضا علیهما السلام ۱۳۱
- شعر و نقاشی در رخ زیبای بی همتا ۱۳۳
- مشهد اردهال در جغرافیا ۱۳۴
- تجزیه کلمه اردهال ۱۳۵
- ستانگان در آئینه مشهد اردهال ۱۳۶
- وفات شهید اردهال حضرت سید علی ۱۳۸
- امیرالمؤمنین در مشهد اردهال ۱۳۹
- کاشان در آئینه تاریخ ۱۴۰
- کاشان ۱۴۱
- قریه خاوه ۱۴۲
- فین کاشان ۱۴۲

بخش هفتم:

- مراسم قالیشویان ۱۴۵
- قالیشویان و تاریخ ۱۴۷
- قالیشویان اختصاص به اهالی فین دارد ۱۴۸
- قالیشویان و اقتصاد اسلامی ۱۵۰
- قالیشویان و تعاون اسلامی ۱۵۱
- قالیشویان، مظهر اتحاد و همبستگی ۱۵۱
- قالیشویان و معنویت ۱۵۲
- قالیشویان و بیعت با ولایت ۱۵۳
- قالیشویان و انتظار فرج امام زمان (عج) ۱۵۴
- قالیشویان و تفریحات سالم ۱۵۶

بخش هشتم:

- ۱۵۹ کرامات حضرت علی بن امام محمد باقر(ع)
- ۱۶۱ ظلّ السلطان کور شد
- ۱۶۲ لحظاتی طولانی زیر آب مانده است
- ۱۶۳ یک زن افغانی شفا می‌گیرد
- ۱۶۴ تا چند روز بوی معطری به مشام می‌رسید
- ۱۶۵ باز شکاری در فضا خشک شد!
- ۱۶۵ شفای توبه دست حضرت سلطانعلی است
- ۱۶۷ به نذر م وفا کردم
- ۱۶۷ تا این آقا را دارم غم ندارم
- ۶۹ کتب مناسب و مراجع
- ۷۷ تصاویر و بارها

پیشگفتار

روز نهمه نهم صفر ۱۴۱۹ که روز ولادت باسعادت هفتاد و نهمین تائبناک ولایت و امامت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام بود برای زیارت حضرت سلطانعلی علیه السلام بعد از اذان صبح به مشهد اردهال رفتم. گویی مردم لاهور حال و هوای دیگری داشت. هوا روشن شده، نسیم سحری هنوز قطع نگردیده، چه خیر است؟

ناگهان مشاهده کردم مقام مقامهای ولایت حضرت آیهالله خامنه‌ای مد ظله العالی وارد شدند. با یک حال و هوای معنوی خاص سعادت منیب من شد. تا اینکه پس از مختصری ارائه اطلاعات از امامزاده، عرض کردم: جمله‌ای از حضرت عالی نوشته شده است، آیا صحت دارد یا نه؟

ایشان فرمودند: آن جمله چیست؟

عرض کردم: جمله این است: «من به همه امامزادگان علاقه دارم، حضرت علی بن الامام

محمد باقر(ع) که جای خود دارد.»

مقام معظم رهبری فرمودند: دقیقاً همین طور است.
در حضور حاضران از ایشان اجازه گرفتم تا جمله
مذکور را نقل کنم و حضرت ایشان اجازه فرمودند.

اقل الخلیقه:

مجید زجاجی مجرّد

www.ketab.ir

این سده سال پیش، شاید هم پیش از آن، می‌خواستم درباره حائنه مهم و تاریخی و مذهبی مشهد اردهال کتابی بنویسم ولی آن مانعی مرا از نوشتن باز می‌داشت، لیکن خاطره آن هیچ‌گاه فراموش نشد و هر از چندی چون برقی که از دل او بجهت صفحه ذهن را روشن می‌کرد. وظیفه امروز به زور و کار این سال به سال دیگر واگذار شد. با سپری شدن زمانه، بیشتر خواندم و بهتر اندیشیدم و همیشه جزئیات کتاب مشهد اردهال را در ذهن مرتب می‌کردم و رابطه هر یک را با دیگری ژرف‌تر می‌سنجیدم.

هدف از تألیف این کتاب

هرچند هیچ شک و شبهه‌ای وجود ندارد مبنی بر اینکه حضرت علی بن الامام محمد باقر علیه‌السلام فرزند بلافصل امام پنجم است و در مشهد مقدس اردهال مدفون گردیده

ولی مورخان پیشین در چگونگی حالات و ضبط وقایع حماسه اردهال به طور قوی برخورد نکرده و فقط به ذکر نام و محل دفن و بعضاً به کرامات آن حضرت اشاره نموده‌اند و لذا از این جهت بر اخلاف خود حقی بزرگ دارند، اما در تحلیل و تحقیق - آنچنان که باید - رعایت شرایط لازم نشده است.

به نظر حقیر اگر تاریخ اسلام با بینشی نو بررسی شود (همان‌گونه که علمای ما انجام داده‌اند) پرده از روی بسیاری از وقایع پراهمیت برداشته خواهد شد. درباره تحلیل این حادثه مهم تاریخی - چنانکه نوشته‌ام - تا آنجا که ممکن بوده است از هیچ کوششی دریغ نکرده‌ام و جزئیات دعوت، عزام، سه سال اقامت در کاشان، شهادت حضرت و چگونگی آن - نیز سنت تاریخی قالیشویان را با یکدیگر سنجیده و با سایر وقایع مقایسه کرده‌ام.

علاوه بر این که هدف من از تألیف این کتاب بیشتر شناختن این امامزاده عظیم‌الشأن به همه عاشقان آن حضرت و طریق این تحقیق نو و تازه است که در پیش رو دارید، چون بزرگ‌ترین والاترین راه مبارزه با استکبار و تهاجم فرهنگی توسط اهل بیت عصمت و طهارت و پیروی از آنهاست و هرچه عشق از من به اسلام و اهل بیت علیهم‌السلام در ضمیر انسه‌ها عصر جوانان عزیز بیشتر باشد به همین اندازه از تهاجم فرهنگ دشمن بیشتر مصون خواهیم ماند.

در عصر حاضر وظیفه مسئولان نظام مقدس جمهوری اسلامی این است که قشر جوان را دریابند. لذا یکی از راههای مهم تحقق این امر، ارائه الگوهای صحیح به جوانان است و یکی از این الگوها جذب جوانان به امامزاده‌های معتبر می‌باشد.

منابع این کتاب

به هنگام نوشتن مطالب این کتاب از مآخذ و منابع زیاد و معتبری استفاده کرده‌ام که صورت تفصیلی آن در پایان کتاب ارائه شده است. اما آنچه که بر حُسن این کتاب می‌افزاید، وجود تذکره خطی و قدیمی حضرت سلطانعلی است که در اختیار این جانب قرار دارد. این تذکره که نویسنده آن آقا محمد تاجر کاشانی است و به سال ۱۳۰۵ هجری قمری کتابت شده با لطف خدا و کوشش یکی از طلاب محترم روستای علوی جناب فاضل محترم سید محمد هاشمی به دست من رسیده است و نویسنده مذکور می‌گوید که این نسخه را از روی نسخه‌ای که به سال ۱۱۲۸ هجری قمری نوشته شده، برداشت کرده است. در ضمن کتابت تذکره آقای علی اکبر روضه‌خوان می‌باشد.

خاستگاه مردم که در زمان برقراری نظام جمهوری اسلامی در این کشور میناور زندگی می‌کنم؛ نظامی که به رهبری امام شهیدان خمینی کبیر (ره) و مقام معظم رهبری و تلاش مردم عزیز ریخته شدن خون شهدای گرانقدر، استوار گردیده است.

در پایان از همه سرورانی که در نوشتن این کتاب یاری و تشویق نموده‌اند، بخصوص فرزندان محترم آقای حاج ابراهیم تفرشی، تشکر و قدردانی می‌کنم. امیدوارم همه ما در پیشگاه ایزد متان مورد شفاعت حضرت سلطانعلی، این شهید سر از تن جدا، قرار بگیریم.

صلی‌الله علی محمد و آله الطاهرين

مجید زجاجی مجرد

کاشان - سوم صفر ۱۴۱۹ / هشتم خرداد ۱۳۷۷